

Telefono. Elektra aparato por transsendi voĉon k sonojn ĝis granda distanco. ~i (tr). Transsendi per ~o, paroli per ~o : ~i novaĵon B.

telefotografii (tr) ☞. Fotografi malproksimajn objektojn. Vd FOTOTELEGRAFI.

***Telegrafo.** Aparato optika aŭ elektra por transsendi per videblaj aŭ skribitaj signoj sciigojn ĝis granda distanco. ~i (tr). Sciigi per ~o.

Telegramo. Sciigo sendita per telegrafo. Kp DEPEŜO.

telepatio ☞. Metapsikia fenomeno, konsistanta en senpera komunikigo de du mensoj, je pli malpli granda distanco, per aliaj rimedoj ol la ordinaraĵ sensaĵoj.

***Telero.** 1 Iom kava, plata, malprofunda vazo, el kiu oni manĝas. 2 Io simila ~on : *pesil~o* (pesiltaso). Kp PLADO, KALIKO, TASO.

Teleskopo. Optika instrumento por observi tre malproksimajn objektojn, precipe astrojn. Kp LORNO.

***Temo.** Tio, pri kio oni parolas, skribas, verkas : *komuna, ĝenerala ~o*; *liveri ~on al*; *ekster~a diskuto*. Kp SUBJEKTO, PUNKTO, KAMPO, REGIONO. ~i (ntr). 1 Havi kiel ~on : *la diskuto ~is pri ŝanĝo en la regularo*. 2 (Sensubjekte) La ~o, la demando estas pri, la afero koncernas : *ne ~as nun diskuti pri tio*; *~as en tiu ĉapitro pri tute alia afero*; *~as ĉu ni venkos aŭ ne*.

tembro. 1 Individua sonkoloro de voĉo. 2 (Fon) Eco propra k distingiga de ĉiu vokalo, kaŭzata de kombino de baza noto kun ĝia harmonioj.

***Tempo.** 1 Senlima daŭro konsiderata kiel universala interrilato laŭ kiu ordiĝas la sinsekvaj fenomenoj : *~o estas mono Z*; *konsolati ~o donas al la koro Z*; *~o toleras, sed vero aperas Z*. 2 Mita diaĵo, personigo de la senlima daŭro sub formo de maljunulo kun longa barbo tenanta kiel atributojn falĉilon k sablhorloĝon. 3 Ia aparta, pli malpli longa, parto de la daŭro : *alia ~o, aliaj moroj Z*; *en la bona malnova ~o Z*; *la ~o pasinta nentiam revenos Z*; *li mortis antaŭ nelonga ~o Z*; *en ~o de malvarmo Z*; *ne konvenas pluvo en ~o de rikolto Z*; *oni povas en la unua ~o tute ne uzi la artikolon Z*; *en ĉiu ~o*

amiko amas Z; *sam~e kun Z*, kiel; *li estas batalisto de~e de (de post) siaj plej junaj jaroj Z*; *de~e de la fondado de la tero Z*; *de ~o al ~o* (iam k iam, intermite, plurfoje laŭ inter~oj) *la flamo ekflagradis Z*; *sia~e* (Vd SIA) (Kp EPOKO, PERIODO, SEZONO, SEMAJNO, TAGO, HONO, MINUTO, MOMENTO). 4 Difinita, konvena, taŭga ~o por io : *bona estas vorto en la ĝusta ~o Z*; *jam estas ~o iri domen Z*; *estas ~o por plori k ~o por ridi Z*; *ne estas nun ~o por amuzigi*; *la ~o de la venĝo Z*; *ĝusta~e kiel pluvo en aŭgusto, kiel fromaĝo sur makaronioj* (Vd VOKI). 5 Libere disponebla ~o : *tio ne okupas (forprenos) multe da ~o Z*; *mi ne havas ~on*; *ne perdu vian ~on* (Vd DIVIDI). 6 (G) Speciala fleksio de verbo montranta, ke la priparolata ago estas nuna (prezenco), pasinta (preterito) aŭ estonta (futuro). (Kp MODO.) 7 h Unuo de divido de takto : *tri~a takto*. Antaŭ~a. Okazanta antaŭ la taŭga ~o; trofrua : *antaŭ~a morto, akuŝo B*. Liber~o. ~o dum kiu oni ne estas devigata labori (precipe por lernantoj aŭ oficistoj). (Kp FERIO.) For~iĝi. Perdiĝi, senvalorigi pro troa prokrasto (Kp KADUKIĜI, SENVALIDIĜI).

Temperamento. Tuta psikologia k fiziologia ecaro de individua organismo.

Temperaturo. Grado de varmo.

tempesto G = ŝtormo.

Templo. Flanka parto de la kapo inter okulangulo k supro de orelo.

***Templo.** 1 Konstruo dediĉita al religia kulto. 2 Protestanta preĝejo. 3 Ejo, kie okazas kunvenoj de iramasonoj. 4 (f) Restadejo de ia sankta aŭ nobla afero : *via korpo estu ~o de l' animo*; *~o de l' arto*.

***Tenl** (tr). 1 Havi en la mano(j) aŭ en la brakoj k ne elasi; senmovigi per la mano : *~i bastonon*; *~i infanon per la mano, sur la genuoj*; *~i bovon je la kornoj B*; *siaj fingroj ~as la ŝpinturnilon Z*; (f) *~i iun per fera mano* (severe regi, senindulge obeigi). 2 Restigi senŝanĝe en iu loko, malhelpante la foriron aŭ forprenon : *~i iun en malliberejo B*; *~i cigarojn en ĉambro Z*, en skatoleteto Z; *lia promeso ~as (ligas, devigas) lin*; *mi estas ~ata de miaj okupoj*; *la ŝnuroj*